

MARTA PRUSZYŃSKA-GONDEK

MOŻLIWOŚĆ WYKORZYSTANIA *TRICHOHECIUM ROSEUM* (BUL) LK W WALCE Z *UROMYCES FABAE* (PERS) DE BARY

Na liściach *Vicia faba* L. i *Vicia faba* L. var. minor Harz. porażonych *Uromyces fabae* (Pers) De Bary, zauważono na powierzchni niektórych sorusów tego patogena grzybnię owocującą *Trichothecium roseum* (Bul) Lk., która pokryła ich powierzchnię, nadając im kolor kremowo różowy. Grzybnia ta prawdopodobnie zahamowała rozwój *Uromyces fabae* nie dopuszczając do wysiewu uredospor z sorusów, gdyż złoza zarodników rdzy nie pyliły, w porównaniu do innych zachowujących się w stanie świeżym i pyłącym.

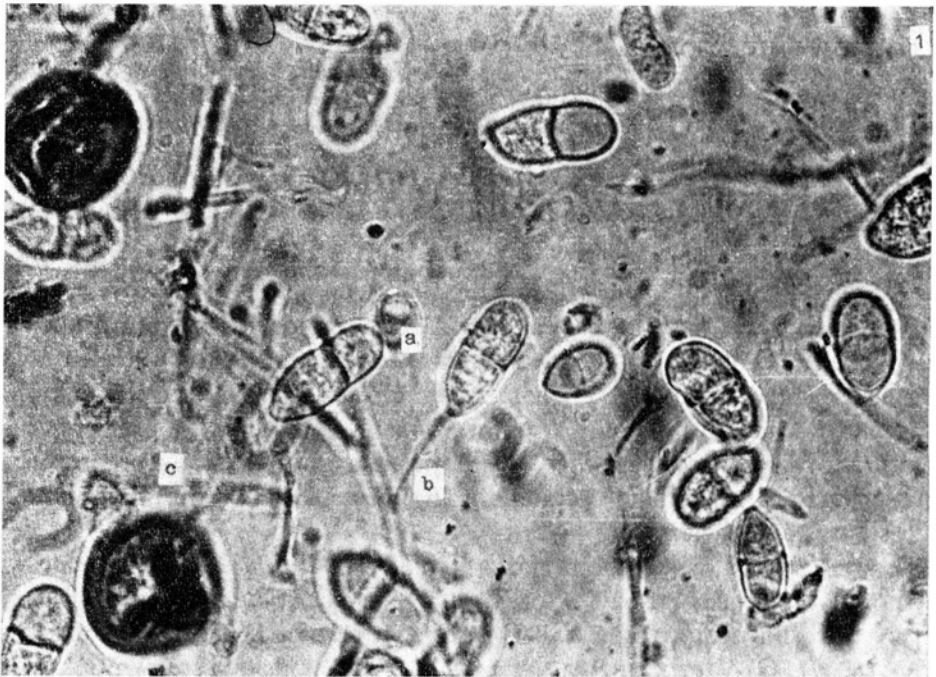
Literatura polska jak i zagraniczna podaje, że *Trichothecium roseum* występuje sporadycznie jako pasożyt wtórny na *Uredinales*, *Ustilaginales* czy na innych patogenach roślin. Autorzy tacy jak F. Moreau (1953), J. Pielka (1961), O. Rudakov (1969), G. Viennot-Boutgin (1949) i inni podają szereg gatunków grzybów, na których występowało *Trichothecium roseum*, nie wymieniając jednak *Uromyces fabae*. Darpaux (1960) w swych doświadczeniach dowiódł, że *Trichothecium roseum* hamuje rozwój *Pythium debaryanum* (Hesse) w glebie.

Trichothecium roseum, należy do grupy grzybów *Fungi imperfecti*, podgrupy *Hyphomycetes*, rodziny *Mucedineae*. Występuje on na wielu roślinach uprawnych wywołując charakterystyczne pleśnienie opanowanych tkanek, skąd znany jest pod nazwą „różowa pleśń”.

Obserwacje mikroskopowe *Trichothecium roseum* wykazały wyraźne trzonki konidialne, dość długie o wymiarach $120-130 \times 3,5-5 \mu$ (Litwinow 1967) pionowo stojące, słabo podzielone, a na wierzchołku lekko nabrzmiałe. Często są ze sobą splecione, tworząc kępkę na powierzchni grzybni. Grzybnia jest płożąca, szeroko rozgałęziona, wielokomórkowa, początkowo tworzy darń puszystą i białą, później wołokowatą o łososiowym kolorze. Konidia powstają kolejno jedne po drugich na szczycie konidioforów. Młode są jednokomórkowe jajowate, dojrzałe dwukomórkowe o komórkach nierównych, czasem lekko przewężone w środku. Dojrzałe konidia posiadają kształt gruszkowaty, są gładkie, bezbarwne, w masie róż-

zowe o wymiarach $12-22 \times 6-11 \mu$. U nasady zarodników można zauważyć charakterystyczne wyrostki odpowiadające wyciętom z zakończeń trzonek konidialnych.

Trichothecium roseum jest grzybem niewybrednym, rośnie dobrze i zarodnikuje na różnych pożywkach sztucznych rozwijając na ich powierzchni w krótkim czasie murawę trzonek konidialnych z zarodnikami. Lico kultury przybiera zabarwienie pomarańczowo-łososiowe, a podłoże od spodniej strony jasno różowe.

Ryc. 1. *Trichothecium roseum* (Bul) Lk. a — Konidia; b — trzonki konidialne; c — uredospory *Uromyces fabae* (Pers) De Bary

Produkcja zarodników konidialnych wspomnianego grzyba nie nastęrcza większych trudności. W związku z tym można by je wykorzystać w walce biologicznej z *Uromyces fabae*. Problem ten zasługuje na szczególną uwagę, ponieważ *Vici faba* jak i *Vici faba* var. *minor* w niektórych latach jak i rejonach Polski są mocno zagrożone przez *Uromyces fabae*. Grzyb ten utrudnia prawidłowy rozwój rośliny w okresie wegetacji i osłabia w znacznym stopniu ich dojrzewanie, może wpłynąć na ograniczenie uprawy tych cennych wysokobiałkowych roślin motylkowatych. Dlatego podjęcie próby biologicznej walki z *Uromyces fabae* przy pomocy *Trichothecium roseum* może mieć uzasadnienie.

LITERATURA

- Darpoux H., 1960. *Biological interference with epidemic in Plant Pathology* t. 3, Academic Press. New York London.
- Litwinow M. A., 1967. *Opređitel mikroskopiczeskich poczwennyh gribow*. Leningrad.
- Moreau F., 1953. *Les champignons*. t. I—II Paris.
- Pielka J., 1961. *Badania nad grzybami występującymi na głowni pyłkowej pszenicy (Ustilago Triticici) Pers (Jens i jęczmienia) Ustilago nuda (Jens) Rostr w Polsce południowej*, A. R. — Kraków.
- Rudakow O. L., 1969. *Griby protiv steblevoj rżavicy*. Zašč. Rast. G. 14, nr 7, s. 52—53.
- Viennot-Bourgin G., 1949. *Les champignons parasites des plantes cultivées*. Paris.